

Κυριακή 23η Νοεμβρίου 2025

Κυριακή Θ' Λουκᾶ.

(Λκ. 12, 16 – 21).

«ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου» (Λκ. 12, 19).

Τῇ διδακτικότητι παραβολή τοῦ ἄφρονος πλουσίου ἀκούσαμε σήμερα στό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα. Ἕνας πλούσιος μεριμνοῦσε γιά τό τί ἔπρεπε νά κάνει, προκειμένου νά μή χάσει τίποτε ἀπό τή συνεχῶς αὐξανόμενη περιουσία του, ἐνῶ τό ἴδιο βράδυ ἐπρόκειτο νά χάσει αὐτή τήν ἴδια τή ζωή του. Ὁ Κύριος εἶπε αὐτή τήν παραβολή, γιά νά διδάξει πόσο μεγάλη ἀνοησία εἶναι νά δίνουμε πρωτεύουσα σημασία στά ρέοντα καί δευτερεύουσα σημασία στά μένοντα. Εἶναι μεγάλη ἀφροσύνη νά ἀπασχολούμαστε καί νά κουραζόμαστε, γιά νά τακτοποιήσουμε τά ἐφήμερα, ἐνῶ ἀμελοῦμε καί παραθεωροῦμε τά αἰώνια. Γιατί, ὅμως, τό-

σο πολλοί άνθρωποι μοιάζουν μέ τόν ἄφρονα πλούσιο τῆς σημερινῆς παραβολῆς; Τήν ἀπάντηση τή δίνει καί πάλι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Ὁ ἄφρων πλούσιος εἶχε ἓνα συγκεκριμένο τρόπο σκέψης: «ἀναπαύου, φάγε, πие, εὐφραίνου». Ἡ ἀνάπαυση, ἡ κατανάλωση καί ἡ ἀπόλαυση ἦταν τά ὁρόσημα καί οἱ ἀξίες τῆς ζωῆς του. Σ' αὐτά πίστευε καί αὐτά προσπαθοῦσε νά ικανοποιήσῃ. Τίποτε περισσότερο δέν τόν ἀπασχόλησε ποτέ.

Ἡ περίπτωση τοῦ ἄφρονος πλουσίου δέν εἶναι μοναδική. Ἡ νοοτροπία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἴδια πού διακατέχει τή σκέψη τῶν περισσότερων ἀνθρώπων κάθε ἐποχῆς. Εἰδικά στήν ἐποχή μας, πού τά πάντα παρέχονται εὐκόλα καί γρήγορα, τό τρίπτυχο ἀνάπαυση, κατανάλωση καί ἀπόλαυση εἶναι πρότυπο γιά ὁλόκληρες κοινωνίες. Ἡ σκέψη «ἀναπαύου, φάγε, πие, εὐφραίνου» καθοδηγεῖ τόν τρόπο ζωῆς πολλῶν ἀνθρώπων.

Κατ' ἀρχήν, εἶναι στάση ζωῆς τό «ἀναπαύου». Ἡ κούραση σάν ἔννοια καί σάν

ἔμπειρία εἶναι δυσάρεστη γιά τούς περισσότερους. Ζοῦμε σ' ἕναν κόσμο πού προωθεῖ τήν ξεκούραση, τήν ἥσσονα προσπάθεια, τό βόλεμα, τήν ἀποφυγή τῆς πολλῆς δουλειᾶς. Πρότυπο ζωῆς ἔγινε ὁ καναπές, τό μαλακό κάθισμα, ἡ τεμπελιά, ἡ ἀποφυγή τῶν εὐθυνῶν. Ὅλοι προσπαθοῦν νά δουλέψουν λιγότερο. Ὅλοι διεκδικοῦν περισσότερα δικαιώματα στήν ἀνάπαυση. Κάθε γενιά πού ἔρχεται θέλει νά ἐργάζεται λιγότερο ἀπό τήν προηγούμενη. Κάθε γενιά πού ἔρχεται κουράζεται γρηγορότερα καί πιό ἔντονα ἀπό τήν προηγούμενη. Οἱ ἄνθρωποι, ἐκτός ἀπό τήν ἐργασία τους, κουράζονται καί ἀπό πολλά ἀκόμη πράγματα. Κουράζονται ἀπό τήν κοινωνία, ἀπό τίς συνθηκες τῆς διαβίωσης, ἀπό τή συμπεριφορά τῶν ἄλλων, ἀπό τά «πρέπει» καί τούς κανόνες. Πρότυπο ζωῆς γίνεται ἡ ἀποχαύνωση, τό ἀνατολίτικο νιρβάνα καί ἡ χαλάρωση. Ὁ ἄνθρωπος ἐπιστρατεύει ὅλη τήν ἐπιστήμη καί τήν τεχνολογία πού κατέχει, γιά νά κουράζεται ὅσο γίνεται λιγότερο. Τώρα πλέον ἔχει καί τήν

τεχνητή νοημοσύνη, γιά νά μήν κουράζει οὔτε τό μυαλό του, ἀλλά νά βάζει μία μηχανή νά σκέφτεται ἀντί γιά ἐκεῖνον. Ὁ ἄνθρωπος κουράζεται καί μέ τήν προοπτική τοῦ πνευματικοῦ ἀγώνα. Τό «ἀναπαύου» τό υἱοθετεῖ καί στή σχέση του μέ τόν Θεό. Ἀποφεύγει τόν στίβο τῆς ἀρετῆς. Ἀποφεύγει τά πνευματικά σκάμματα καί παλαίσματα. Θέλει τήν πνευματική καρποφορία, ἀλλά δέ δουλεύει γιά νά τήν κατακτήσει. Θέλει τήν κατά Θεόν προκοπή, ἀλλά χωρίς νά κάνει κάποια προσπάθεια. Θέλει ἀνταμοιβή χωρίς ἰδρώτα. Κουράζεται στήν προσευχή, στή λατρεία, στίς ἀκολουθίες, στή μελέτη, στή νηστεία, στήν ἀσκηση τῆς ἀρετῆς. Κουράζεται νά ξυπνήσει τό πρωί, νά ἀγρυπνήσει τό βράδυ, νά τρέξει γιά νά συμπαρασταθεῖ, νά ἀκούσει λόγο Θεοῦ. Ἔτσι τό «ἀναπαύου» γίνεται ἓνα πηγάδι, μία χοάνη πού τόν καταπίνει καί τόν ἐξαφανίζει.

Κατά δεύτερον, τό «φάγε, πίες» σηματοδοτεῖ τή νοοτροπία τῆς κατανάλωσης. Ὁ ἄφρων πλούσιος εἶχε βάλει σάν σκοπό τῆς

ζωῆς του νά τρώει καί νά πίνει. Ζοῦσε μόνο γιά νά καταναλώνει. Ἡ νοοτροπία του εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἴδια μέ τή νοοτροπία πάρα πολλῶν ἀνθρώπων σήμερα. Ὁ ἄνθρωπος ζεῖ γιά νά βιάζει τή φύση καί νά τῆς ἀρπάζει ὅ,τι μπορεῖ περισσότερο, ὅχι ἐπειδὴ πραγματικά τό χρειάζεται ἀλλά ἐπειδὴ εἶναι πλεονέκτης καί τοῦ ἀρέσει νά καταναλώνει. Ὁ καταναλωτισμός εἶναι τό πιό ἄγριο θηρίο πού κατασπαράζει τόν πλανήτη. Ὁ ἄνθρωπος δέν τρώει καί πίνει ἀπό ἀνάγκη γιά ἐπιβίωση. Ρουφάει ἀχόρταγα κάθε ἱκμάδα ζωῆς γύρω του, διότι αὐτό δίνει νόημα στή ζωή του. Ζεῖ μόνο γιά νά καταναλώνει. Παίρνει ἀξία ἀπό τό πόσα καταναλώνει. Ὁ ἀκόρεστος ὕλισμός ἔγινε πρότυπο ζωῆς. Ἡ προσωπικότητα ἐκμηδενίζεται, ὅταν δέν ἔχει ὕλικά ἀγαθά. Ὁ ἄνθρωπος ἀπαξιώνεται, ὅταν δέν ἔχει γεμάτο ψυγεῖο, φουσκωμένο τραπεζικό λογαριασμό, πολλές σφραγίδες στό διαβατήριό καί ἀμέτρητα περιττά πράγματα στό σπίτι του. Ὁ κακός καταναλωτής εἶναι ἐπικίνδυνος γιά τήν κοινωνία τῆς εὐμάρειας.

Τό Εὐαγγέλιο πολεμιέται, ἐπειδὴ διδάσκει τὴν ὀλιγάρκεια. Ὁ χριστιανὸς πού δέν παρασύρεται ἀπὸ τὴ διαφήμιση, πού δέν ὑποκύπτει στὴν ὑπερκατανάλωση, πού δέν γεμίζει τίς ἀποθήκες μέ κονσέρβες καί μακρᾶς διαρκείας προϊόντα, δέν εἶναι συμπαθὴς ἀπὸ τὰ σύγχρονα οἰκονομικά συστήματα. Τό Εὐαγγέλιο, πού διδάσκει τὴν ἐλεημοσύνη καί τὴ δοτικότητα, θεωρεῖται παρωχημένο καί ἀναχρονιστικό. Ἡ σύγχρονη τάση τοῦ κόσμου εἶναι τό «φάγε, πίε»· Τό νόημα τῆς ζωῆς ἔγινε τόσο φτηνό καί φτωχό, ὅσο εἶναι τὰ ὑλικά ἀγαθὰ πού μᾶς κυκλώνουν. Ὁ πλοῦτος ἔγινε στόχος ζωῆς, πού γεμίζει τοὺς ἀνθρώπους μέ ἄγχος καί δυστυχία, μέ μοναξιά καί σκληρότητα.

Τέλος, τό «εὐφραίνου» σηματοδοτεῖ τὴ νοοτροπία τῆς ἀπόλαυσης, πού ἔγινε ὑπέρτατη ἀξία στὴ ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄφρων πλούσιος κυνηγοῦσε τὴν εὐφροσύνη καί τὴν ἀπόλαυση, ἀλλὰ τὸν πρόλαβε ὁ θάνατος. Ἡ ἀπόλαυση καί ἡ εὐχαρίστηση εἶναι ἡ ἄμμος πού προσπαθοῦν νὰ κλείσουν στὴν παλάμη

τους οί άνθρωποι σήμερα. Όσο από έγωισμό πιά πολύ τή σφίγγουν στήν παλάμη τους, τόσο πιά λίγη κατέχουν. Ή κάθε είδους απόλαυση έγινε πλέον δικαίωμα, ακόμη και άν για χάρη της καταπατώνται τά δικαιώματα τής ζωής και τής αξιοπρέπειας τών άλλων. Μπροστά στήν εύχαρίστηση ό άνθρωπος τυφλώνεται, παχύνεται ό νοῦς και ή συνείδηση, χάνεται ή καλλιέργεια και ή εύγένεια. Μπροστά στήν απόλαυση ό άνθρωπος γίνεται άσυγκράτητος και ύποκύπτει στά πιά χαμερπή ένστικτα. Ή εύμάρεια και ή απόλαυση γίνονται άλυσίδες πού χαλκεύουν τήν έλευθερία και σέρνουν τόν άνθρωπο στά βρωμερότερα χοιροστάσια τής άνηθικότητας. Τό χειρότερο, όμως, είναι πώς αυτές οί καταστάσεις έγιναν πλέον πρότυπο ζωής και όρόσημο τής εύτυχίας.

Είναι άπίστευτη είρωνεία νά ταυτίζεται ή ζωή μέ τό «άναπαύου, φάγε, πίνε, εύφραίνου», ένῶ αὐτά σηματοδοτοῦν τήν πιά γρήγορη διαδρομή για τόν θάνατο! Ή άληθινή άνάπαυση, ή άστείρευτη πλησμονή και ή άπέραντη

εὐφροσύνη δέν ἔρχονται μόνον ἀπό τήν ὕλη. Κερδίζονται μέ τόν πνευματικό ἀγώνα καί ἔρχονται ὡς πολύτιμη καρποφορία ἀπό τήν κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό. Στόν Θεό θά βροῦμε τήν ἀνάπαυση, τήν πληρότητα καί τήν εὐτυχία. Ἀπό Ἐκεῖνον θά γίνει ἡ παροῦσα ζωή προστάδιο τῆς αἰώνιας ζωῆς καί ὅλα τά ἐγκόσμια ἀγαθά πρόγευση τῶν ὑπερκοσμίων, πού μᾶς χαρίζει ὁ φιλόανθρωπος Κύριος, στόν Ὅποιο ἀνήκει ὅλη ἡ δόξα, ἡ δύναμη καί ἡ εὐχαριστία στούς ἀπέραντους αἰῶνες. Ἀμήν.